

Herdenking Bevrijders Maasbracht-Linne, 24 januari 2025, Maasbracht

(gesproken word geldt)

Dear guests from abroad,

Eighty years ago, men from abroad
brought freedom here.
And as welcome as they were then,
so welcome are you, today.

To **Julie Wells-Harden**, specifically,
I would like to say
how it pains me
that you lost your father for our freedom.
Let it be a consolation,
however scant it may be,
that after 80 years
he still inspires us
to be better people,

Please forgive me for switching to Dutch,
in which I tell
how important it remains
to keep telling the stories of the past,
like that of **Eric Harden**
over and over again...

Beste mensen,
Jongens en meisjes,

Op school leerde ik vroeger
dat het zuiden al was bevrijd,
terwijl de rest van het land
nog een hongerwinter moest meemaken,
voordat ook dáár de vlag uit kon.

U, jij en ik weten

dat dit verhaal veel te simpel was.

Ja, Zuid-Limburg was al bevrijd,
 maar hier brak toen júist de hel los,
 met een bevrijding zoveel zwaarder
 dan de bezetting ooit was geweest.

En ja, 80 jaar geleden

is lang geleden,

maar het blijft verschrikkelijk belangrijk

– óók nu er steeds minder mensen zijn

die het zelf hebben meegemaakt -

dat we de verhalen van toen blijven vertellen.

- Verhalen over hoe de bezetter hier
 toen al die schepen opblies,
 waarna zoveel gezinnen
 'hun huis, hun haard en hun inkomen'
 verloren;
- Verhalen over hoe iedereen verplicht
 zijn huis moest verlaten
 om elders zijn heil te zoeken, zoals
 - in Sint Joost, in schuren, hokken en kelders
 terwijl de granaten bleven vallen;
 - of in Montfort, waar je op de vlucht
 alsnog je leven verloor
 in allesvernietigende bombardementen;
 - of nog verder weg
 – met een vreselijke gevaarlijke treinreis –
 naar Friesland of Groningen; en
- verhalen over hoe je bij terugkeer
 enkel nog platgebombardeerde en leeggeroofde huizen trof.
 Alleen beelden van nu,

uit Oekraïne, Gaza of Syrië,
geven een indruk
hóe het er hier toen uitzag....

Plus natuurlijk de verhalen over de bevrijders.
Bevrijders die de gevechten hier
nét zo erg,
zo niet erger vonden,
dan die eerdere zware strijd in Normandië;

Oók hier heeft dat ontzettend veel levens gekost,
zoals dat van **Eric Harden**,
die het zijne verloor,
omdat hij dat van anderen wilde redden.

Ja, ik weet het,
het zijn verhalen
van écht lang geleden.

Ik heb ze zelf niet meegemaakt,
en ook je ouders en
zélfs je grootouders waarschijnlijk niet,
maar weet je wáárom
we ze toch moeten blijven vertellen?

Omdat ze telkens opnieuw leren
hoe gruwelijk veel
de vrijheid die we nú kennen,
tóen heeft gekost:
zoveel leed en levens
van burgers én bevrijders.
En júist daarom denk ik,
dat we heel erg onze best moeten doen,
om óók na 80 jaar,
die vrijheid **waard** te blijven.

En dan heb ik het níet over de vrijheid,

waarbij je alléén aan jezelf denkt,
en lekker alles kan doen en zeggen
wat je zelf wilt,
en het je niet uitmaakt of
iemand anders daar last van heeft
of zelfs pijn doet...

Nee, dan heb ik het écht over die
zwaarbevochten vrijheid
waar anderen – onze bevrijders -
toen hun leven voor waagden en gaven...

En als je je afvraagt
hóe dat moet,
die vrijheid waard blijven,
denk dan bijvoorbeeld aan Eric Harden.

Hij liet zien
dat de ware moed zit,
in het kiezen vóór de ánder.

Niemand dwong hem – in tegendeel,
zijn kameraden zeiden zelfs
"doe het niet, het is te gevaarlijk",
maar hij deed het wel:
die gewonde soldaten redden
ten koste van zijn eigen leven.

Dus als je mij vraagt:
hoe blijven we de vrijheid waard,
dan zeg ik:
wéés als Eric,
wees nét zo moedig,
om **niet** alléén aan jezelf te denken.

Denk na over wat
jij doet, wilt en wenst,

óók fijn is voor een ander;
of juist heel vervelend...

én,

probeer ook in de wereld van vandaag,
waarin je géén kogels om de oren vliegen,
óp te komen voor die ander,
die wel wat hulp kan gebruiken.

Die ander die er misschien anders uitziet;
zich anders kleedt, gedraagt of praat;
maar voor wie het leven héél zuur kan zijn,
omdat hij of zij daarom niet mee mag doen,
wordt uitgesloten...

Heb jij die moed
om voor die ander op te komen,
en voor hem of haar
het leven wat mooier te maken?

Ik hoop het,
want laten we na 80 jaar vrijheid
ook vooral proberen
met elkaar in vrede te leven;
aardig tegen elkaar te blijven
en vooral níet te haten.

Een betere manier
om ook na 80 jaar
nog steeds eer te betonen
aan iedereen die ons toen
de vrijheid heeft geschonken,
zou ik níet weten.

And to summarize all this,

for those who do not understand Dutch:
The 'stories of back when' remind us
that there is not a more fitting tribute
to those who gifted us our freedom,
than to cherish and preserve our peace
now and forever
together.